

De Asdonk in Leopoldsburg

Deze Asdonk is een donk tussen het moeras de "Immert" en de zuidelijke oever van de Asbeek, een oostelijke arm van de bovenloop van de rivier de Nete. De oorsprong van de naam van deze Asdonk is met geen enkele zekerheid vast te stellen. De naam kan verband hebben met de Asbeek, of verwijzen naar rijkelijk voorkomen van de esseboom op die donk. Er is geen aanwijzing dat hier een Romeinse tolpost zou zijn geweest, ondanks dat deze Asdonk op de splitsing ligt van twee routes door de Kempen, waardoor deze plaats wel van begin af aan militaire waarde heeft gehad.

Al voor de volksverhuizing kwamen in dit gebied de eerste Sallische Franken wonen en na 670 kwam de kerstening op gang. De Asdonk viel toen onder het bestuur van de abdij St Truiden. Begin 8ste eeuw werd rond Ham ijzer houdend gesteente gevonden. Later verzamelt uit de wijdere omgeving, zelfs vanuit de Gelderse Veluwe, om omgesmolten te worden voor wapenuitrusting. De smelterij en smederij in Oostham was actief tot eind 9de eeuw. Uit die tijd stamt de oudste nog bestaande 10de eeuwse kerktoren van de Benelux in Oostham. Tijdens het Karolings bestuur werden gouwen gevormd, waarbij deze Asdonk de grens vormde tussen de gouwen Taxandria en Rien. De Asdonk lag voor het grootste gedeelte in het Graafschap Loon. De Asdonk heeft tot begin 12de eeuw economische en militaire waarde gehad, want het lag op de kruising van de handelsweg van de Maas (bij Kessenich) naar Antwerpen met de noord-zuid verbinding tussen Diest en Bakel, een oude Romeinse route, die door Karel de Grote jaarlijks in het vroege voorjaar werd gebruikt. Vermoedelijk heeft op de Asdonk nog in de 9de eeuw een kleine militaire stakenburcht of gestaan. Deze houten burcht moet dan gebouwd zijn door de ridders van Asdonk, die hun naam danken aan hun militaire taken, die zie op deze Asdonk uitvoerden. Zij hadden een belangrijke rol in het veilig houden van de handelswegen in Taxandria, vooral de graafschappen Loon en Rode, waar ze in het Peelgebied tussen Bakel en Vlierden ook een tolpost in Rixtel onder hun controle hadden. Bij de stichting van de Norbertijnenabdij te Postel, in 1135 als een priorij van Floreffe, is de keuze van de plaats Postel zeker van groot economisch belang geweest omdat tussen de Asdonk en de abdij te Postel de Oost-West route en Noor-Zuid route door de Kempen 23 km lang samen liepen. De Asdonk had toen economische waarde als tolpost, die na 1050 door de ridders werd gecontroleerd vanuit hun nieuwe zetel in Rheinberg. Vlak voor of na de oprichting van de abdij te Postel is deze Asdonk door de ridders verkocht.

De Asdonk in Leopoldsburg

Er is daarna ruim 700 jaar lang weinig gebeurt bij de Asdonk, behalve dan de middeleeuwse overlevering over slagvelden en heldenverhalen rondom de Asdonk en het moeras de Immert. Er zijn verder niet veel historische gegevens over deze Asdonk in Leopoldsburg bekend.

In de 19de eeuw, toen daar door de Belgische koning het legerkamp "Leopoldsburg" was opgezet, werd een Koninklijke villa voor Koning Leopold I op de Asdonk gebouwd en werd het Chalet d'Asdonck genoemd.

De Asdonk valt nu in de gemeente Leopoldsburg. De gemeente Ham (Oostham) en de gemeente Balen grenzen aan de Asdonk, dat nu een woonwijk in ontwikkeling is. Hopelijk dat er ooit archeologisch onderzoek gedaan wordt op de Asdonk.

Zowel in Ham als in Heppen bestaat een Asdonkstraat die naar de Asdonk leidt, met dit verschil dat de Asdonckstraat in Heppen met "ck" wordt geschreven, waarschijnlijk vernoemd naar de Koninklijke villa. De niet verharde Asdonkstraat in Oostham gaat noord-oostwaarts tot aan de Asbeek en verwijst nog naar de originele naam. Aan het begin van die Asdonkstraat in Oostham is een motorracecircuit.

Chalet d'Asdonck. - Heppen.

Ph. Mahieu-Smets.

Em